

AgEcon SEARCH
RESEARCH IN AGRICULTURAL & APPLIED ECONOMICS

The World's Largest Open Access Agricultural & Applied Economics Digital Library

This document is discoverable and free to researchers across the globe due to the work of AgEcon Search.

Help ensure our sustainability.

Give to AgEcon Search

AgEcon Search

<http://ageconsearch.umn.edu>

aesearch@umn.edu

*Papers downloaded from **AgEcon Search** may be used for non-commercial purposes and personal study only. No other use, including posting to another Internet site, is permitted without permission from the copyright owner (not AgEcon Search), or as allowed under the provisions of Fair Use, U.S. Copyright Act, Title 17 U.S.C.*

Małgorzata Błażejowska

Politechnika Koszalińska

ROZWÓJ ENERGETYKI PROSUMENCKIEJ W ŚWIETLE NOWEJ USTAWY O ODNAWIALNYCH ŹRÓDŁACH ENERGII

PROSUMER ENERGY DEVELOPMENT IN THE LIGHT OF THE NEW LAW ON RENEWABLE ENERGY

Słowa kluczowe: mikroinstalacje, prosument, odnawialne źródła energii, wsparcie

Key words: microinstallation, prosumer, renewable energy sources, support

Abstrakt. Dokonano analizy unijnych i krajowych aktów prawnych regulujących energetykę prosumencką oraz dokumentów strategicznych mających wpływ na rozwój tej energetyki w Polsce. Powstanie nowej ustawy o OZE stwarza szanse dla rozwoju mikroinstalacji w naszym kraju, jednakże konieczne są zmiany, w celu równego traktowania wszystkich podmiotów. Ważnym czynnikiem jest system wsparcia w postaci taryf gwarantowanych, który nie powinien w najbliższym czasie ulec zmianie. Dzięki niemu, zgodnie z założeniem do 2020 roku powstanie w Polsce ponad 200 tys. mikroinstalacji.

Wstęp

W modelu energetyki prosumenckiej wytwórca energii elektrycznej i ciepła w mikroinstalacji opartych na odnawialnych źródłach energii (OZE) jest jednocześnie jej producentem i konsumentem. Produkując energię na własne potrzeby prosument może nadwyżkę sprzedać do sieci. Do najważniejszych grup prosumentów należą gospodarstwa domowe, gospodarstwa rolne oraz małe i średnie przedsiębiorstwa mające lokalizację głównie na obszarze wsi i terenach podmiejskich. Źródła rozproszone w ciągu najbliższej dekady mogą zacząć ograżać istotną rolę w rozwoju polskiego rynku energii. Prosumenci ułatwią Polsce przejście w kierunku zrównoważonego rozwoju sektora energetycznego i przyczynią się do ograniczenia zużycia paliw kopalnych, szkodliwych emisji dla zdrowia i środowiska, a także uodpornią system energetyczny na punktowe szoki mogące zaburzyć funkcjonowanie całej scentralizowanej sieci energetycznej [Bukowski i in. 2014]. Lokalnie zainwestowane środki przyczynią się do pobudzenia gospodarczego i zwiększenia liczby lokalnych miejsc pracy. Inwestycje obywatelskie w technologie odnawialne to istotny element budowy społeczeństwa wiedzy oraz zwiększania świadomości energetycznej i ekologicznej w społecznościach. Ważną rolę w tym procesie odgrywa ustawodawstwo.

Doskonały przykład stanowią Niemcy, gdzie w 2014 roku ponad 30% energii elektrycznej pochodziło ze źródeł odnawialnych. Ogromny wzrost produkcji zielonej energii wiąże się w dużej mierze z niemiecką ustawą o energii odnawialnej, która weszła w życie w 2000 roku [Analiza EKES-u... 2015]. Dzięki niej ustanowiono warunki ramowe, które umożliwiły społeczeństwu obywatelskiemu aktywną produkcję energii odnawialnej. Niemcy z żelazną konsekwencją przeprowadziły przebudowę energetyki (Energiewende) i zainstalowały w ciągu 2 lat (2011-2012) ogniwa PV o łącznej mocy 16 GW, dzięki czemu ponad 2 mln prosumentów weszło na drogę wyzwolenia się z uzależnienia od korporacji elektroenergetycznej i stopniowo przejęło odpowiedzialność za „swoją” energetykę [Popczyk 2013].

Materiał i metodyka badań

Celem artykułu był przegląd przepisów prawnych regulujących energetykę prosumencką. Materiał badawczy stanowiły unijne i krajowe akty prawne – *Dyrektywa 2009/28/WE o promocii odnawialnych źródeł energii* [Dz.Urz. WE L 140 z 05.06.2009], *ustawa prawo energetyczne*

[Dz.U. 1997 nr 54 poz. 348 z późn. zm.], uchwalona 20 lutego 2015 roku *Ustawa o odnawialnych źródłach energii* [Dz.U. 2015, nr 478] i inne powiązane akty prawne z zakresu prawa gospodarczego i budowlanego. Przedmiotem badań były również dokumenty strategiczne dla energetyki rozproszonej – przyjęty przez rząd *Krajowy plan działania (KPD) w zakresie energii ze źródeł odnawialnych* [*Krajowy plan...* 2010], *Ocena skutków regulacji (OSR) ustawy o odnawialnych źródłach energii* [2015] oraz raporty i opinie Instytutu Energetyki Odnawialnej (IEO).

Źródła prawa

Kluczową rolę w procesie rozwoju energetyki prosumenckiej odgrywa *Dyrektywa 2009/28/WE o promocji odnawialnych źródeł energii* [Dz.Urz. WE L 140 z 05.06.2009], którą każde państwo członkowskie jest zobowiązane implementować do swojego porządku prawnego. Dyrektywa stwarza zasadnicze ramy i podstawy prawne dla rozwoju mikroinstalacji. Preambuła tego aktu prawnego zaleca m.in. promocję małych, lokalnych OZE w celu zwiększenia bezpieczeństwa dostaw energii, wspierania rozwoju technologicznego, a także dla tworzenia możliwości zatrudnienia i możliwości rozwoju regionalnego, zwłaszcza na obszarach wiejskich i odizolowanych. Dla osiągnięcia celów krajowych państwa członkowskie zobowiązane są do opracowania i wdrożenia procedur administracyjnych oraz odpowiednich przepisów w krajowej legislacji. W pierwszym rzędzie prawo unijne wskazuje na konieczność wprowadzenia uproszczeń administracyjnych i ułatwień w dostępie do sieci. Reakcją polskiego rządu było opracowanie w 2010 roku *Krajowego planu działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych* [*Krajowy plan...* 2010]. Do chwili obecnej jest to jedyna podstawa formalna do planowania rozwoju mikroinstalacji. Według KPD udział energii z OZE w końcowym zużyciu energii brutto w 2020 roku ma wynosić 15,85%, w tym zgodnie z założeniem 1,4% ma pochodzić z małych i mikroinstalacji. Aby sprostać temu wyzwaniu konieczne jest sprzyjające ustawodawstwo w tym zakresie. W lipcu 2013 roku znowelizowano prawo energetyczne i uchwalono tzw. mały trójpak (łącznie prawo energetyczne, gazowe i energii odnawialnej), na mocy którego wprowadzono pierwsze rozwiązania prawne dla prosumentów. Uchwalona 20 lutego nowa ustawa o OZE [Dz.U. 2015, nr 478] zawiera zarówno zasady funkcjonowania małych i dużych przedsiębiorstw, jak też określa możliwości rozwoju energetyki obywatelskiej. Jest ona wprowadzana w życie etapami – przepisy dotyczące wsparcia zaczną obowiązywać dopiero od 1.01.2016 roku.

Regulacje prawne mikroinstalacji

Zgodnie z art. 2, pkt 19 ustawy o OZE mikroinstalacją jest OZE o łącznej elektrycznej mocy zainstalowanej nie większej niż 40 kW, przyłączone do sieci elektroenergetycznej o napięciu znamionowym niższym niż 110 kV lub o mocy osiągalnej cieplnej w skoarzeniu nie większej niż 120 kW. Mimo że ustawa o OZE przejęła definicję mikroinstalacji z prawa energetycznego, wprowadziła inne zasady traktowania prosumentów i całkowicie nowy system wsparcia. Podobnie jak w poprzednim stanie prawnym ustawa nie precyzuje definicji prosumenta. Z treści art. 4 ustawy o OZE wynika, że prosumentem może być osoba fizyczna, która wytwarza energię elektryczną w mikroinstalacjach i nie prowadzi jakiegokolwiek działalności gospodarczej. Analogiczna sytuacja dotyczy wytwórców energii elektrycznej z biogazu rolniczego w mikroinstalacjach oraz wytwórców biogazu rolniczego, będących osobami fizycznymi wpisanymi do ewidencji producentów, o których mowa w przepisach o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, którzy wytwarzają energię elektryczną z biogazu rolniczego do sieci albo biogazu rolniczego w celu zużycia go na własne potrzeby. Istotną zmianą jest natomiast wymóg, by prosumenci wytwarzali energię elektryczną w celu zaspokojenia własnych potrzeb. Dopiero niewykorzystana energia elektryczna wytworzona w mikroinstalacji i wprowadzona do sieci dystrybucyjnej mogłaby być sprzedana. Jednocześnie z art. 5 analizowanego aktu prawnego wynika, że prosumentem może być również przedsiębiorca wytwarzający energię elektryczną w mikroinstalacji. Przedsiębiorcą według art. 4 *Ustawy o*

swobodzie działalności gospodarczej [Dz.U. z 2004, nr 172, poz. 1807 z późn. zm.] jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. Z definicji wynika, że wykluczono podmioty, które nie mogą prowadzić działalności gospodarczej, np. zakłady budżetowe, szkoły, placówki oświatowe, kościoły, samorządy, wspólnoty mieszkaniowe. Zmiana tego podejścia z podmiotowego na przedmiotowy, czyli że prosumentem może być każdy (bez względu na formę prawną) kto produkuje energię elektryczną w mikroinstalacji, byłaby znacznie korzystniejsza. W dotychczasowym stanie prawnym możliwa jest sprzedaż nadwyżek wytworzonej energii tylko i wyłącznie zakładowi energetycznemu. Należałoby wprowadzić zapis umożliwiający bezpośrednią sprzedaż energii elektrycznej wytworzonej w mikroinstalacjach również innym odbiorcom końcowym. Amortyzacji podatkowej zakupu mikroinstalacji mogą obecnie dokonać wyłącznie rolnicy, poza przypadkiem, gdy prowadzi się działalność gospodarczą i instalacja OZE jest środkiem trwałym. Taką możliwość przewidziano wobec płatników podatku rolnego zgodnie z art. 13 *Ustawy o podatku rolnym* [Dz.U. z 2013, poz. 1381]. Osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej również powinny być uprawnione do podatkowej ulgi inwestycyjnej [Rybski 2015]. W związku z tym ustawa o OZE wymaga dodatkowych zmian, w celu równego traktowania wszystkich podmiotów.

Uproszczenia administracyjno-prawne

Już na mocy nowelizacji prawa energetycznego wprowadzono uproszczenia administracyjno-prawne dla prosumentów, które poszerzono w nowej ustawie o OZE. W przypadku osób fizycznych działalność polegająca na wytwarzaniu energii elektrycznej w mikroinstalacji, mimo że przynosi dochód, nie stanowi działalności gospodarczej w świetle *Ustawy o swobodzie działalności gospodarczej*, a więc nie trzeba jej rejestrować w CEIDG i opłacać składek ZUS. Wiąże się to z dużymi oszczędnościami finansowymi. Produkcja energii w mikroinstalacji OZE przestała być też działalnością koncesjonowaną, dzięki czemu inwestorzy uwolnili się od kosztownej i skomplikowanej procedury administracyjnej. Zgodnie z nową ustawą o OZE z tego obowiązku zwolniono również właściciele małych instalacji oraz przedsiębiorców. W wyniku nowelizacji prawa energetycznego zwolniono osoby fizyczne z opłat związanych z przyłączeniem do sieci i instalacją układu zabezpieczającego i pomiarowo rozliczeniowego. Wprowadzono ułatwienia związane z przyłączeniem do sieci przez stosowne zgłoszenie, czyli pisemne poinformowanie operatora sieci dystrybucyjnej o terminie przyłączenia planowanej lokalizacji oraz o rodzaju i mocy zainstalowanej mikroinstalacji. Według art. 7 nowej ustawy o OZE, instalacja OZE musi być podłączona w pierwszej kolejności. Na mocy prawa energetycznego wprowadzono obowiązek zakupu nadwyżek energii elektrycznej, która została wytworzona w mikroinstalacji przez kolejnych 15 lat, po cenie wynoszącej 80% średniej ceny sprzedaży energii elektrycznej na rynku konkurencyjnym w poprzednim roku. Od 1.01.2016 roku zgodnie z art. 41, pkt 8 ustawy o OZE będzie to już 100%. Cena zakupu energii dotyczy instalacji nieobjętych taryfami gwarantowanymi, czyli np. powstałych przed wejściem w życie ustawy. Obowiązek zakupu energii przez sprzedawcę zobowiązane może trwać nie dłużej niż do 31.12.2035 roku. Na podstawie art. 41, ust. 14 ustawy o OZE wszyscy wytwórcy energii z mikroinstalacji, poza przedsiębiorcami, mają prawo korzystać z tzw. *net meteringu*, czyli rozliczeń salda energii zakupionej przez prosumenta i odsprzedanej do sieci. Ilość energii elektrycznej będzie rozliczana w okresie półrocznym jako różnica między ilością energii elektrycznej wytworzonej w mikroinstalacji prosumenta i wprowadzonej do sieci oraz ilością energii elektrycznej pobranej z sieci w danym półroczu. Rozliczenia tego dokonuje się na podstawie rzeczywistych wskazań urządzeń pomiarowo-rozliczeniowych i odbywa się ono na podstawie umowy sprzedaży energii elektrycznej. Warto zauważyć, że rozliczenie netto jest możliwe jedynie za energię i nie uwzględnia przesyłu.

W celu uproszczenia procedury administracyjnej w wyniku zmiany prawa budowlanego odformalizowano proces inwestycyjny. Zgodnie z art. 29, ust. 2, pkt 16 *Ustawy prawo budowlane* [Dz.U. 1994, nr 89, poz. 414 z późn. zm.] pozwolenia na budowę nie wymaga wykonywanie robót budowlanych polegających na: montażu pomp ciepła, urządzeń fotowoltaicznych o zainstalowanej

mocy elektrycznej do 40 kW oraz wolno stojących kolektorów słonecznych. W wyżej wymienionych przypadkach nie ma też konieczności zgłaszania prac organom nadzoru budowlanego. Ważnym elementem mającym wpływ na rozwój mikroźródeł jest również art. 5, pkt 2a prawa budowlanego. Zgodnie z jego treścią w nowych oraz istniejących budynkach poddawanych przebudowie lub przedsięwzięciu służącemu poprawie efektywności energetycznej, które są użytkowane przez jednostki sektora finansów publicznych zaleca się stosowanie urządzeń wykorzystujących energię wytworzoną w OZE, a także technologie mające na celu budowę budynków o wysokiej charakterystyce energetycznej. Jak wynika z powyższych regulacji prawnych ustawodawca wprowadził wobec prosumentów wiele uproszczeń o charakterze formalno-proceduralnym.

Wsparcie energetyki rozproszonej

Uproszczenie przepisów umożliwia tylko dostęp do rynku, natomiast wyzwaniem staje się pokonanie ekonomicznej bariery wejścia na rynek. Obecnie mikroinstalacje OZE są to inwestycje kosztowne, o długiej stopie zwrotu. W związku z tym ich początkowy rozwój, podobnie jak w innych krajach, powinien być kształtowany odpowiednią polityką wsparcia. Wynika to wprost z prawa unijnego. Dyrektywa 2009/28/WE o promocji OZE daje krajom członkowskim szerokie możliwości takiego kształtowania systemu wsparcia OZE, który najlepiej w danym czasie i w danym kraju służyć będzie zrównoważonemu rozwojowi i obywatelom. Zgodnie z treścią art. 2, ust. k) tego aktu prawnego, system wsparcia oznacza każdy instrument stosowany przez państwo członkowskie, który promuje wykorzystanie OZE dzięki zmniejszeniu kosztów. W Polsce na mocy ustawy o OZE po raz pierwszy wprowadzono dla wytwórców energii w mikroinstalacji taryfy gwarantowane, które zaczną obowiązywać od 1.01.2016 roku. System wsparcia typu FiT (ang. *feed-in tariffs*) jest bardzo rozpowszechniony na świecie (stosuje go ponad 50 krajów, spośród 83 promujących różnymi instrumentami produkcję „zielonej energii”) i jest systemem wsparcia dominującym w UE [Zmijewski 2013]. W przypadku mikroinstalacji o mocy zainstalowanej do 3 kW i od 3 do 10 kW obowiązują ceny gwarantowane, które w zależności od technologii wahają się od 45 do 75 gr (tab. 1).

Dla wszystkich mikroinstalacji do 3 kW stawka ta wynosi 75 gr/kWh. W przypadku instalacji większych, powyżej 3-10 kW najmniejszym wsparciem 0,45 g/kWh zostały objęte mikrobiogazownie wykorzystujące biogaz z oczyszczalni ścieków, a największym 0,70 gr/kWh mikrobiogazownie rolnicze. Dla domowych elektrowni fotowoltaicznych, mikrowiatraków i elektrowni wodnych uchwalono 0,65 gr/kWh. Technologiczne zróżnicowanie wsparcia służy kształtowaniu optymalnego ekonomicznie i zrównoważonego „miksu” energetycznego [Krajowy

Tabela 1. Stawki taryf gwarantowanych wg ustawy o OZE

Table 1. The rates of feed-in tariffs by the RES Act

Moc instalacji/ <i>Power of installation</i>	Technologia OZE/ <i>RES technology</i>	Stawka [zł/kWh]/ <i>The rate [PLN/ kWh]</i>
0-3 kW	domowe elektrownie pv/ <i>home pv power plants</i>	0,75
	mikrowiatraki/ <i>micro windmills</i>	0,75
	elektrownie wodne/ <i>hydro power plant</i>	0,75
Powyżej/ <i>Upper 3-10 kW</i>	domowe elektrownie pv/ <i>home pv power plants</i>	0,65
	mikrowiatraki/ <i>micro windmills</i>	0,65
	elektrownie wodne/ <i>hydro power plant</i>	0,65
	mikrobiogazownie rolnicze/ <i>micro agricultural biogas plants</i>	0,70
	mikrobiogazownie wykorzystujące biogaz ze składowisk odpadów/ <i>micro biogas plants from landfills</i>	0,55
	mikrobiogazownie wykorzystujące biogaz z oczyszczalni ścieków/ <i>micro biogas plants from waste water treatment</i>	0,45

Źródło: opracowanie własne na podstawie ustawy o OZE

Source: own study based on the RES Act

Tabela 2. Wyniki analiz zastosowania systemu taryf FiT do 2020 roku

Table 2. Results of analyzes the use of FiT tariff system by 2020

Zakres mocy mikroinstalacji/ The power range microinstallations [kW]	Moc zainstalowana/ Installed power [kW]	Liczba mikroinstalacji/ The number of microinstallations	Produkcja energii/Energy production [GWh]	Całkowity koszt wsparcia brutto [zł]/ The total cost of gross support [PLN]
Do/To 3	300 000	145 000	1026	552 972 960
3-10	500 000	59 375	2820	1 370 958 720
Razem/Total	800 000	204 375	3846	19 239 931 680

Źródło: opracowanie na podstawie [Ocena skutków... 2015]

Source: study based on [Ocena skutków... 2015]

plan... 2013]. W celu uzyskania wsparcia moc takich mikroinstalacji nie może przekroczyć 300 MW w przypadku instalacji do 3 kW i 500 MW w instalacjach o mocach od 3 do 10 kW. Celem taryf jest rekompensata wysokich kosztów produkcji energii, zapewnienie gwarancji tych cen i wspieranie energetyki odnawialnej. Na uwagę zasługuje fakt, że wysokość tych taryf nie jest stała. Na mocy zapisów ustawy minister ds. gospodarki na drodze rozporządzenia ma prawo do określenia nowej ceny zakupu energii elektrycznej, biorąc pod uwagę politykę energetyczną państwa oraz informacje zawarte w KPD, a także tempo zmian techniczno-ekonomicznych w poszczególnych technologiach wytwarzania energii elektrycznej w instalacjach OZE.

Z analizy dokonanej przez IEO (tab. 2) wynika, że w efekcie wdrażania w Polsce w latach 2016-2020 taryf gwarantowanych FiT dla prosumentów powstałoby 800 MW nowej mocy w 204 tys. mikroinstalacjach. Łącznie pozwoliłoby to wytworzyć 3,8 TWh energii, z czego 1,3 TWh w 2020 roku, co odpowiada 4% energii z OZE jaka ma być wytworzona w 2020 roku według OSR ustawy o OZE. Zgodnie z wynikami analiz, jeżeli system stałych taryf byłby wdrażany konsekwentnie i przy pełnym monitorowaniu rynku, to koszty wsparcia stanowiłyby około 2,2% całkowitych kosztów wsparcia określonych w OSR. Uchwalenie ustawy OZE w części prosumenckiej czasowo zbiegło się z otwarciem dla tego typu beneficjentów programu „Prosument” NFOŚiGW, który umożliwia uzyskanie dotacji na realizację mikroinstalacji wytwarzających energię elektryczną o mocy do 40 kW. Budżet programu na lata 2014-2022 wynosi 800 mln zł. Dodatkowo istnieje możliwość finansowania instalacji OZE z unijnego PROW.

Sektor prosumencki w Polsce ma obecnie trzy drogi wsparcia do wyboru: według ścieżki wyznaczonej w ustawie o OZE lub programu Prosument bądź też PROW. Należy pamiętać, że z uwagi na ryzyko podwójnego i nadmiarowego finansowania nie można łączyć taryf FiT z innymi dotacjami.

Wnioski

1. Energetyka prosumencka to konieczność rozwojowa i szansa dla społeczeństwa na aktywne uczestniczenie na rynku energii, możliwość skorzystania z postępu technologicznego służącego poprawie jakości życia, ochronie środowiska i bezpieczeństwu energetycznemu.
2. Uchwalenie ustawy o OZE jest ważnym impulsem do rozwoju energetyki rozproszonej, ale akt prawny mimo że wprowadza dalsze uproszczenia administracyjno-proceduralne wymaga jeszcze zmian w celu równego traktowania wszystkich podmiotów.
3. Dobrym rozwiązaniem jest wprowadzenie taryf gwarantowanych, które nie powinny ulec zmianie, gdyż bez nich produkcja zielonej energii stanie się nieopłacalna pod względem ekonomicznym. Przy obecnym systemie wsparcia do 2020 roku ma powstać 204 tys. mikroinstalacji.
4. Poza sprzyjającym ustawodawstwem uruchomienie energetyki obywatelskiej wymaga podjęcia skutecznych działań administracyjno-edukacyjnych, tak aby ruch prosumencki stał się faktem i jednocześnie następował rozwój innowacyjnego i krajowego przemysłu instalacji OZE i spadek kosztów.

Literatura

- Analiza EKES-u na temat roli społeczeństwa obywatelskiego we wdrażaniu dyrektywy UE w sprawie OZE.* 2015: [online], www.chronmyklimat.pl EKES_Spoleczenstwo-Obywatelskie_a_OZE.
- Bukowski M., Pankowicz A., Szczerba P., Śniegocki A. 2014: *Przełomowa energetyka prosumencka*, WISE, Warszawa, 24.
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych*, Dz.Urz. WE L 140 z 05.06.2009.
- Krajowy plan działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych.* 2010: Ministerstwo Gospodarki, Warszawa, [online], www.mg.gov.pl.
- Krajowy plan rozwoju mikroinstalacji OZE.* 2013: Instytut Energii Odnawialnej, Warszawa.
- Ocena skutków ekonomicznych wprowadzenia poprawki prosumenckiej do ustawy o OZE.* 2015: Instytut Energii Odnawialnej, Warszawa.
- Ocena skutków regulacji ustawy o OZE.* 2015, [online], www.mg.gov.pl.
- Popczyk J. 2013: *Energetyka prosumencka od sojuszu polityczno-korporacyjnego do energetyki prosumenckiej w prosumenckim społeczeństwie*, [online], www.klaster3x20.pl, wyd. Biblioteka Źródłowa Energetyki Prosumenckiej, s. 3.
- Rybski R. 2015: *W jaki sposób rozwijać energetykę obywatelską w Polsce?* [w:] J. Roberts, F. Bodman, R. Rybski (red.), *Energetyka obywatelska: modelowe rozwiązania prawne promujące obywatelską własność odnawialnych źródeł energii*, ClientEarth, Warszawa, 110.
- Ustawa prawo budowlane*, Dz.U. 1994, nr 89, poz. 414 z późn. zm.
- Ustawa prawo energetyczne*, Dz.U. 1997, nr 54, poz. 348 z późn. zm.
- Ustawa o odnawialnych źródłach energii*, Dz.U. 2015, nr 478.
- Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej*, Dz.U. z 2004, nr 172, poz. 1807 z późn. zm.
- Ustawy o podatku rolnym*, Dz.U. z 2013, poz. 1381.
- Żmijewski K. (red.). 2013: *Prosument w inteligentnej sieci energetycznej*, Raport, Instytut im. E. Kwiatkowskiego, Warszawa, 33.

Summary

The article analysis of EU and national legal acts regulating the energy prosumer and strategic documents affecting the development of distributed energy in Poland. The creation of a new law on renewable energy sources offers opportunities for the development of microinstallations in our country, but some changes are necessary. An important factor is the support system in the form feed-in tariffs, which should not be in the near future subject to change. Thanks to him according to the assumption of the 2020 uprising in Poland more than 200 thousand microinstallations.

Adres do korespondencji
dr Małgorzata Błażejowska
Politechnika Koszalińska
Wdział Nauk Ekonomicznych, Zespół Nauk Prawnych
ul. Kwiatkowskiego 6E, 75-343 Koszalin
tel. (94) 343 91 58
e-mail: blazejowska@op.pl